

OBSAH

Úvodem	9
0. Metodologické poznámky	13
0.1 Jak je arabština dochována	13
0.2 Způsob rekonstrukce starších fází arabštiny	17
0.3 Charakteristika tradice	21
0.4 Tradicionalismus a konzervatismus	26
1. Postavení arabštiny v rámci semitských jazyků	28
1.1 Klasifikace semitských jazyků a její vývoj	28
1.1.1 Klasické modely	29
1.1.2 Klasifikace založená na strukturních přístupech	32
1.2 Další modely semitské příbuznosti	33
1.3 Vztah archaismů a inovací	36
1.4 Provázanost vývoje arabštiny s jinými semitskými jazyky	37
1.4.1 Areální vlivy	38
1.4.2 Přímé vlivy ostatních semitských jazyků na arabštinu	40
1.4.3 Příslušnost k dynamickému jádru semitských jazyků	41
2. Od počátků po jazyk Koránu	44
2.1 Arabové a arabská slova v nearabských pramenech	45
2.1.1 Aribi – Arabové v asyrských a babylonských záznamech	45
2.1.1.1 Seznam arabských slov v asyrských a babylonských pramenech	47
2.1.2 Doklady Arabů a arabštiny v hebrejských pramenech (Bible, Talmud)	50
2.1.3 Arabové a arabština v řeckých pramenech	52
2.1.4 Doklady o Arabech v římských pramenech	53
2.1.5 Perské prameny a Arabové	54
2.1.6 Jihoarabské doklady o Arabech	54
2.1.7 Další zdroje informací o Arabech	55
2.1.8 Shrnutí	56
2.1.9 Význam slova „arabský“ u Arabů	58
2.2 Předarabské jazyky – od protoarabštiny k arabštině	60
2.2.1 Předarabština	63
2.2.2 Safajština	65
2.2.3 Tamūdejštiny	68

2.2.4	Lihjánština – dedánština	70
2.2.5	Hismajština	70
2.2.6	Ḥasajština	71
2.2.7	Arabština v nearabských nápisech	71
2.3	Raná arabština — nápisy	74
2.3.1	Nápis z ʿĒn ʿAvdāt (ʿAjn ʿAbda)	75
2.3.2	Nápis z Qarjat al-Fāw	77
2.3.3	Nápis z an-Namāry	79
2.3.4	Další předislámské arabské nápisy	81
2.4	Staroarabské dialekty	83
2.4.1	Ḥimjarština – zbytkový dialekt jihoarabštiny	85
2.4.2	Jemenské dialekty	88
2.4.3	Azdština	90
2.4.4	Ḥudajlština	90
2.4.5	Hidžázské dialekty	91
2.4.6	Ṭajjiština	93
2.4.7	Shrnutí	95
2.5	Koiné, jazyk básníků, proroků a šamanů	97
2.5.1	Jazyk rağazové poezie	98
2.5.2	Básnická koiné, jazyk staroarabské poezie	99
2.5.3	Koiné káhinů, šamanů a související památky	103
2.5.4	Obecná charakteristika vázaného jazyka	104
2.5.5	Jazyk předarabské prózy – ʿAjjām al-ʿArab a jeho charakteristika	106
2.6	Jazyk Koránu	108
2.6.1	Charakteristika jazyka	108
2.6.2	Záznam Koránu	116
3.	Od vzniku klasické arabštiny po dnešek	123
3.1	Jazyková situace prvního století po vzniku islámu	123
3.2	Vznik klasické arabštiny – jazyk v 8. – 10. století	135
3.3	Exkurs: střední arabština	148
3.4	Vrcholné období klasické arabštiny	150
3.5	Ztráta statutu oficiálního jazyka — vývoj od 15. do 19. století	157
3.6	Vznik moderní spisovné arabštiny v 19. století	161

3.7 Jazyková situace od počátku 20. století	173
3.7.1 Vlivy jiných jazyků	174
3.7.2 Styly spisovné arabštiny	177
3.7.3 Typy arabštiny	179
3.7.4 Maltština	180
3.7.5 Periferní dialekty	185
4. Střední arabština	188
4.1 Muslimská střední arabština	188
4.1.1 Charakteristika	188
4.1.2 Památky střední arabštiny	196
4.2 Židovská arabština (judeoarabština)	200
4.2.1 Charakteristika	200
4.2.2 Hlavní památky	209
4.3 Křesťanská střední arabština	213
4.3.1 Charakteristika	213
4.3.2 Hlavní památky	219
4.4 Střední arabština v současnosti	223
5. Závěr	229
6. Použitá literatura	233